

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Рев- 4/03

Бања Лука, 10.05.2005. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Гојковић Стаке као председника вијећа, Лукић Драгослава, Бајић Петра, Савић Стевана, и Томић Биљане као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Ђ. Д., С. С.–К., кога заступа пуномоћник Ј. Б., адвокат, С. С., против тужених Српског осигуравајућег друштва Ј. д.д. у мјешовитој својини Ф. С. С., кога заступа пуномоћник Б. Н. и Бироа осигурања Републике Српске, Б. Л., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији првотуженог Српског осигуравајућег друштва Ј. д.д. у мјешовитој својини Ф. С. С. против пресуде Окружног суда у Т. бр: Гж- 299/2002. од 16.09.2002. године, на сједници одржаној 10.05.2005. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у С. број:П-102/02 од 16.05.2002. године обавезано је првотужено Српско осигуравајуће друштво Ј.д.д. у мјешовитој својини-Ф. С. С. да исплати тужиоцу Ђ. Д. на име накнаде материјалне штете износ од 2.274,00 КМ са законском затезном каматом од 23.09.1999. године до исплате, а на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове 1.000,00 КМ и за претрпљени страх 500,00 КМ, укупно 1.500,00 КМ са законском затезном каматом од 16.05.2002. године до исплате и да му накнади парничне трошкове од 1.426,50 КМ, све у року од 15 дана под пријетњом извршења. С преосталим дијелом тужбеног захтјева, преко досуђеног износа тужилац је одбијен у односу на првотуженог. Тужбени захтјев је у цјелини одбијен према друготуженом Бироу осигурања Р. С. Б. Л.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Т. број: Гж-299/2002 од 16.09.2002. године жалба првотуженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у досуђујућем дијелу.

Првотужени је изјавио ревизију против другостепене пресуде због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно расправљање и одлучивање.

Одговор на ревизију није поднесен.

Републички јавни тужилац се није изјаснио о ревизији у смислу члана 390. став 3. ЗПП који је био на снази у вријеме доношења првостепене пресуде (“Службени лист СФРЈ”, бр. 4/77 до 35/91 и “Службени гласник РС”, бр. 17/93 до 32/94 у даљем тексту: ранији ЗПП).

Предмет спора је тужбени захтјев за накнаду материјалне и нематеријалне штете, које је тужилац претрпио у саобраћајној незгоди.

Према чињеничном стању које је утврдио првостепени суд, тужиочево путничко моторно возило марке «ГОЛФ» регистарског броја 161-Е-362 тешко је оштећено 22.09.1999. године на магистралном путу С-С. у мјесту К. у судару са нерегистрованим камионом марке «ЦЕМС» којим је управљао возач С. М. из К. За саобраћајну незгоду искључиво је одговоран С. М. Штета на тужиочевом возилу је тотална. На основу Записника Дионичарског друштва за осигурање Б. Б., вјештак-процијенитељ Н. Б. је дана 25.10.1999. године утврдио да је тужиочево возило произведено 1985. године, да његова вриједност износи 2.258,00 КМ, а вриједност спашених дијелова 384,00 КМ и да, према томе, штета на возилу износи 2.174,00 КМ. За извршену услугу вјештак је тражио награду од 100,00 КМ. Приликом судара возила тужилац је претрпио лацероконтузну рану носа и нагњечење меких ткива главе, обје шаке и оба кољена. О интензитету и трајању физичких болова и страха код тужиоца изјаснио се је вјештак С. др. К., специјалиста-хирург.

Првостепени суд је закључио да је првотужени одговоран тужиоцу за спорну штету на основу члана 99. став 1. и 2. Закона о основама система осигурања имовине и лица (“Службени лист СФРЈ”, бр. 17/90. и 82/90, у даљем тексту: ЗОСОИЛ), који се је примјењивао у вријеме настанка штетног догађаја у вези са чланом 186. Закона о облигационим односима (“Службени лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85. и 57/89 и “Службени гласник РС”, бр.17/93. и 3/96, у даљем тексту: ЗОО). Висина материјалне штете коју је тужилац претрпио утврђена је у износу од 2.274,00 КМ (2.174,00 КМ по процјени вјештака и 100,00 КМ на име награде вјештаку-процјенитељу на терет тужиоца, пошто је процјена вршена ван судског поступка), а нематеријалне у износу од 1.500,00 КМ, од чега за претрпљене физичке болове 1.000,00 КМ и за претрпљени страх 500,00 КМ. Законска затезна камата из члана 277. ЗОО досуђена је на износ накнаде материјалне штете од њеног настанка, а на износ накнаде нематеријалне штете од доношења првостепене пресуде. Према схватању истог суда, спор се није могао разријешити примјеном одредбе члана 76. став 1. Закона о осигурању имовине и лица (“Службени гласник РС”, бр. 14/00, у даљем тексту: ЗОИЛ РС) који је ступио на снагу послје настанка штетног догађаја, ради чега је тужбени захтјев у односу на друготуженог одбијен.

Чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда прихватио је и другостепени суд, уз указивање на одредбе Устава Републике Српске и то члана 110. став 1., по којој закони, други прописи и општи акти не могу имати повратно дејство и члан 110. став 2. – да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтијева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство, што није случај са ЗОИЛ РС.

Ревизија није основана.

Првотужени је и по оцјени овог суда пасивно легитимисан у овом парничном поступку. На дан настанка штетног догађаја био је на снази ЗОСОИЛ, који је садржавао одредбу да оштећено лице коме је штета проузрокована употребом возила чији власник односно корисник није осигуро аутоодговорност (у овом случају-теретно возило власника С. М.) има право да захтијева надокнаду штете од организације за осигурање која обавља обавезно осигурање аутоодговорности, са сједиштем на територији републике, односно аутономне покрајине на којој је штета настала (члан 99. став 1.); да је организација за осигурање којој је поднесен захтјев из става 1. тог члана дужна да исплати надокнаду штете као да је био закључен уговор о осигурању (члан 99. став 2.). Није спорно да је првотужени као друштво за осигурање у то вријеме обављао обавезно осигурање аутоодговорности на територији Р. С., на којој је штета настала. Правилан је, према томе, став нижестепених судова да је првотужени одговоран за штету коју је тужилац претрпио у саобраћајној незгоди, насталој 22.09.1999. године и да му је дужан да ту штету и накнади на основу наведених законских одредаба.

ЗОИЛ РС је ступио на снагу 4. јуна 2000. године (члан 135.), послје штетног догађаја од 22.09.1999. године, па се на овај случај није могао примјенити, јер не садржи одредбе о повратном дејству, како је то правилно уочио другостепени суд. Ступањем на снагу тог закона престао је да се примјењује ЗОСОИЛ, али тек од 4. јуна 2000. године (члан 134. у вези са чланом 135). Све до тог датума (тачније-закључно са 03.06.2000. године) био је на снази и примјењивао се ЗОСОИЛ, као пропис Р. С., дакле и на штетни догађај у коме је уништено тужиочево возило, а он задобио тјелесне повреде. Тек на штетне догађаје настале послје 03.06.2000. годне може се поставити питање одговорности друготуженог за накнаду штете у оваквим случајевима али не и у овом спору.

Околност да је друготужени основан и регистрован 1997. године без утицаја је на пресуђење у овом спору. Одредбом члана 12. став 5. Статута друготуженог није могао бити стављен ван снаге члан 99. став 1. и став 2. ЗОСОИЛ на коме се заснива одговорност првотуженог.

Прописи о саобраћајној дозволи и о обавези регистрације моторних и прикључних возила из члана 195. став 1. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима, који се примјењује у Р. С. (“Службени лист СФРЈ”, бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90. и 11/91.), на које се позива ревидент, нису од утицаја на друкчије рјешавање овог спора. Чланом 186. ЗОО прописано је да се обавеза накнаде штете сматра доспјелом од тренутка настанка штете. Нижестепени судови су у том смислу протумачили и примјенили наведену одредбу, што опет значи да нижестепене пресуде нису засноване на њеној погрешној примјени, како се то сугерише у ревизији.

Правилно је одређена и накнада штете коју је претрпио тужилац, и то материјалне у складу са чланом 190. ЗОО, а нематеријалне на основу члана 200. истог закона у вези са чланом 223. ранијег ЗПП.

Побијана пресуда нема, према томе, недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Досљедно томе, ревизија првотуженог је на основу члана 393. у вези са чланом 386. ранијег ЗПП и чланом 456. став 1. Закона о парничном поступку који је сада на снази (“Службени гласник РС”, бр. 58/03 и 85/03), одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа,
Гојковић Стака

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Братић Душанка